

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM
2011-11-28
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
1646-11
Enhet 2:5

KLAGANDE

DIAB AB, 556424-5552
Box 201
312 22 Laholm

MOTPART

Laholms kommun
Stadshuset
312 80 Laholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Hallands läns beslut den 10 januari 2011, dnr 456-1606-10

SAKEN

Fråga om bolags verksamhet ska omfattas av bestämmelserna i 2 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, förkortad LSO

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Dok.Id 91478

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 53197 400 15 Göteborg	Sten Sturegatan 14	031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se	031 - 711 78 59	måndag – fredag 09:00-15:00

BAKGRUND

Laholms kommun har den 23 februari 2010, med stöd av 5 kap. 2 § och 2 kap. 4 § LSO, förelagt DIAB AB om att i skälig omfattning vidta nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa allvarliga skador på människor eller miljö. Kraven i föreläggandet avsåg följande områden 1) brandlarm, 2) brandgasventilation, 3) aktiva släcksystem, 4) egen insatsorganisation, 5) förutsättningar för räddningstjänstens insatsmöjlighet, 6) brandvattnenförsörjning, och 7) omhändertagande av släckvatten.

DIAB AB överklagade föreläggandet till Länsstyrelsen som genom beslut den 10 januari 2011 bl.a. beslutade att DIAB AB:s verksamhet i Laholm även i fortsättningen ska omfattas av bestämmelserna i 2 kap. 4 § LSO.

Länsstyrelsen motiverade sitt beslut bl.a. enligt följande.

I DIAB AB:s verksamhet finns kemikalier och produkter som var för sig har en inneboende fara som kan medföra allvarlig skada för människor och miljö. Även tillsammans utgör de lagrade kemikalierna en särskild fara, eftersom en dominoeffekt kan uppstå vid en omfattande brand eller dammexplosion som gör att olyckan sprider sig inom verksamhetens olika delar. Som huvudsakligt skäl för omprövning har företaget angett att man anser att sannolikheten, och därmed risken, för en olycka som leder till dödsfall utanför anläggningen är liten.

Länsstyrelsen konstaterar dock att riskanalysen visar att de konsekvenser som kan uppstå vid en olycka är betydande och att verksamheten därmed innebär en fara för allvarliga skador på både människor och miljö. Exempelvis skulle en brand i divinycellagret innebära att giftig brandrök med saltsyra och vätecyanid skulle spridas och kunna ge akut-toxiska och allvarliga skador på människor inom anläggningen såväl som på människor som vistas på betydande avstånd utanför anläggningen. Det finns även en inneboende potential för allvarliga skador till följd av dammexplosioner och bränder där särskilt giftiga ämnen kan frigöras förknippat med hanteringen av AZDN och ADC.

Baserat på erfarenhet från tidigare olyckor med AZDN, bedöms den hanterade mängden fullt tillräcklig för att kunna orsaka allvarlig skada på människor och miljö. En dammexplosion bedöms även kunna föranleda betydande dominoeffekter i form av att det tekniska brandskyddet

skadas samtidigt som dammexplosionen kan leda till omfattande efterföljande bränder.

I DIAB AB:s omedelbara närhet återfinns bostäder. Avståndet till närmsta bostad är 60-70 meter och inom en radie av cirka 400 meter finns känsliga verksamheter såsom skolor, vårdcentral och äldreboenden/dagcenter. Enligt räddningsverkets allmänna råd bör särskild hänsyn tas till denna typ av känsliga verksamheter vid bedömningen om verksamheten ska klassas som farlig enligt 2 kap. 4 § LSO.

Den riskanalys som bolaget tagit fram innehåller beräkningar som visar att en olycka vid DIAB AB:s verksamhet innebär att såväl närliggande bostadsområden som känsliga verksamheter kan utsättas för giftiga kemikalier med allvarlig fara för svåra skador på människor, dvs. skador som kräver långvarig vård.

Miljörisker uppkommer framförallt i samband med hantering av släckvatten, eftersom vattnet skulle innehålla giftiga kemikalier men kan även spridas genom utsläpp till luft t.ex. genom dammexplosioner eller brand som sprider de giftiga kemikalier, sotpartiklar och aerosoler som bildas vid en olycka. Närheten till den känsliga och skyddsvärda Lagan har särskilt beaktats i prövningen tillsammans med ämnenas farlighet, mängder och spridningsförutsättningar.

Sammanfattningsvis bedömer länsstyrelsen baserat på den riskanalys som företaget har tagit fram samt erfarenheterna från tidigare olyckor att verksamheten utgör en fara för allvarliga skador för både människor och miljön. Med hänvisning till det anförda och inkomna handlingar i ärendet beslutar därför länsstyrelsen vid en samlad bedömning att den verksamhet som DIAB AB bedriver i Laholm även i fortsättningen ska omfattas av bestämmelserna i 2 kap. 4 § LSO. Förelagda åtgärder ska ha vidtagits senast fyra månader efter att beslutet vunnit laga kraft.

YRKANDEN M.M.

DIAB AB överklagar länsstyrelsens beslut och yrkar att bolagets verksamhet inte ska omfattas av bestämmelserna i 2 kap. 4 § LSO.

DIAB AB anför bl.a. följande.

Bolagets verksamhet är inte förknippad med sådana risker att den även fortsättningsvis ska klassas som farlig verksamhet enligt 2 kap. 4 § LSO. Självklart är bolaget berett att vidta långtgående åtgärder för att

förebygga brand och andra olyckor, men den i länsstyrelsens beslut fastlagda skyddsnivån är omotiverat hög. Länsstyrelsen har gjort bedömningen delvis utifrån ett framtida scenario med TDI-baserad produktion. Skyddsnivån ska istället grundas på nuvarande TDI-fria produktion. I tillståndsvillkoren för verksamheten medges användning av TDI först efter det att en ny riskanalys tagits fram i samråd med tillsynsmyndigheten och brandförsvaret. Om TDI återinförs kan en ny prövning av om verksamheten ska anses vara "Farlig verksamhet" enligt 2 kap. 4 § LSO vara skälig, men först då och först om riskanalysen visar på en allvarlig omgivningsrisk.

I ärendet har även felaktiga uppgifter angetts om AZDN. Den AZDN som bolaget använder har en termisk tändpunkt närmare 300° C, inte 64° C som länsstyrelsen anger. Det är vanligt att pulverbaserade substanser har en explosiv karaktär i dammform, exempelvis trädamn. Bolagets normala hantering/dosering av AZDN medför dock inte någon dammbildning.

Något snabbt brandförlopp i PVC-lagret är heller inte möjligt eftersom PVC är självslocknande. Även bolagets produkt DIVINYCELL, som är helt dominerande i verksamheten, är självslocknande.

Bolagets egen personal har brandutbildning och träning vad gäller utrymning och nödlägesberedskap. Allvarlig risk för egen personal inom anläggningen föreligger inte. Länsstyrelsens motivering till klassningen tycks vara grundad på underlag som rör kemikalieindustrin i allmänhet och inte på de särskilda förhållanden som gäller för bolagets verksamhet. Länsstyrelsens jämförelse mellan bolaget och Allied Colloids Ltd saknar relevans.

Vid de senaste 10 årens incidenter har räddningstjänsten inte behövt släcka någon egentlig brand. Endast i undantagsfall har öppen låga kun-

nat konstateras och då släckts av bolagets egen personal. I de fall som räddningstjänsten använt vatten har volymerna som hamnat i dagvattenssystemet varit mycket små, totalt sett mindre än 0,1 m³ under de senaste 10 åren. Någon påvisbar negativ miljöpåverkan har inte konstaterats vid nämnda incidenter.

I verksamheten har incidenter med AZDN inträffat, men inte någon har allvarligt påverkat eller utgjort en allvarlig risk för omgivningen. Vid det senaste tillbudet år 2005 hanterades cirka 350 kg som blev påverkat. Sedan dess har bolaget ändrat rutinerna och hanteringen omfattar idag endast 80 kg per tillfälle. Dessutom har damningsrisken eliminerats vilket kraftigt reducerat riskerna. Bolaget följer leverantörens anvisningar för säker hantering av produkten. Upprättade riskanalyser påvisar inte någon omgivningsrisk för bolagets AZDN-hantering. Den information som länsstyrelsen använder sig av innehåller till stor del generella uppgifter rörande självreaktiva ämnen och är inte representativa för AZDN.

Det saknas grund för att påstå att bolagets verksamhet utgör en allvarlig risk för dödsfall eller svårare skador på människor eller miljö. Bolaget har en nödlägesberedskap som väl motsvarar riskbilden internt och externt.

Bolaget åberopar bl.a. följande material;

- Brand & Riskgruppens PM daterade den 13 och 15 april 2011 rörande brandbelastning respektive beräkning av brandbelastning avseende fastigheterna Linverket 1 och 2 i Laholm,
- Räddningstjänstens insatsrapport daterad den 16 mars 2011,
- Informationsblad "PVC och Brand" från PVC Forum,
- HSE:s rapport "The fire at Allied colloids limited",
- Brandriskanalys avseende DIAB:s lokaler reviderad den 28 augusti 2008 av Fire Safety Design AB,

- Komplettering av Miljöriskbedömning för provning om tillstånd enligt miljöbalken, daterad den 10 februari 2006.

Laholms kommun genom räddningstjänsten anser att länsstyrelsens beslut att DIAB AB ska omfattas av bestämmelserna i 2 kap. 4 § LSO ska gälla och anför bl.a. följande.

Länsstyrelsens beslut är väl genomarbetat med tydliga motiv varför bolaget bör omfattas av kravet enligt 2 kap. 4 § LSO och räddningstjänsten delar länsstyrelsens bedömning. Beslutet motiveras i enlighet med det allmänna rådet (SRVFS 2004:8) med avseende på den inneboende faran för allvarliga skador på människor och miljön. Även räddningstjänsten anser detta stämma väl överens med vad som avses i SRVFS 2004:8. Länsstyrelsen har i sin bedömning även tagit hänsyn till bolagets närhet till känsliga verksamheter som bostäder, äldreboende, barnomsorg m.m. som ligger inom bolagets riskområde samt miljörisker vid påverkan på Lagan. Även dessa aspekter ska det tas hänsyn till enligt SRVFS 2004:8.

DIAB AB har själv tagit fram en brandriskanalys vilken påvisar ett riskområde på upp till 400 meter från anläggningen. Bolaget anger i sitt överklagande att framtagna uppgifter visar att verksamheten saknar den allvarliga omgivningsrisk som motiverar en klassning enligt 2 kap. 4 § LSO. Räddningstjänsten anser att länsstyrelsens bedömning väl motiverar insatsen.

Gällande hantering av AZDN anser bolaget att länsstyrelsen gjort felaktiga bedömningar angående ämnets karaktär. Även här delar inte räddningstjänsten bolagets uppfattning. Vid två tillfällen har allvarliga incidenter inträffat vid anläggningen, 2005 samt 1985. Den första händelsen ledde även till personsador. Händelsen på 80-talet var i form av en kraftig dammexplosion. Den som inträffade 2005 visade sig i efterhand inte vara en dammexplosion, men väl en brand med sönderfallsreaktion

av ämnet. Händelsen 2005 medförde ett större räddningspådrag. Stora osäkerheter med händelsen medförde att ett större område spärrades av som en säkerhetsåtgärd samt svårigheter att genomföra insats mot lokalen där händelsen inträffade. Ämnet AZDN har en så kallad SADT på 50° C (självaccelererande sönderfallstemperatur) enligt säkerhetsdatablad. Vid SADT påbörjas ett sönderfall som utvecklar mer energi än vad som kan avges, varvid sönderfallet blir självunderhållande och accelererande. Ett sådant sönderfall kan gå snabbt och resultera i brand och/eller explosion. Av säkerhetsdatablad framgår även tydligt ämnets egenskaper och risker. Säkerhetsdatabladet anger även farliga egenskaper, särskilda faror, lagringsförhållande, stabilitet och reaktivitet, toxikologisk information samt riskfraser. Information från säkerhetsdatablad anser räddningstjänsten styrker länsstyrelsens bedömning samt är starkt mot-sägelsefullt till bolagets framförda motiv

Bolaget har i flera yttranden i ärendet hävdat att en brand i princip inte är möjlig inom verksamheten. En brand kan starta av andra anledningar än just i materialet. En mindre brand kan genom dominoeffekter utvecklas till en större brand. Denna kan sprida sig till byggnaden eller så kan det vara annat som brinner i byggnaden. Brand behöver därför inte uppstå i själva Divinycellen.

En svårsläckt brand inträffade vid företaget 1992, då brännbart material mellan själva Divinycellen antändes och i sin tur påverkade materialet med kraftig rökutveckling som följd. År 2002 inträffade en incident där materialet i sig självt reagerade med HCl-utveckling som följd. Enligt räddningstjänstens insatsstatistik har räddningstjänsten sedan 2001 larmats till DIAB AB vid totalt åtta tillfällen avseende brand i byggnad samt fyra tillfällen avseende utsläpp av farligt ämne.

PVC är precis som bolaget anger svårantändligt och i princip själv-slocknande. Räddningstjänsten anser dock att det är viktigt att påpeka

att det mesta som brinner avger brandgaser och så även PVC-material när ämnet blir uppvärmt eller utsatt för direkt låga.

I sitt yttrande anger bolaget att det krävs en temperatur på mellan 500-1000° C och refererar till en bild med en genomförd brandtest för materialet. I texten under aktuell bild hänvisar bolaget till ATEX-direktiv, som handlar om hur utrustning och områden där en explosiv atmosfär kan uppstå ska utformas och inte om vad som händer vid en brand. Räddningstjänsten anser att detta är två helt skilda saker och kan inte ligga till grund för hur materialet reagerar vid en brand. Vid en brand där materialet påverkas av värme pyrolyseras (avger gas) detta vid uppvärmning eller brandpåverkan. Därför kan man inte generellt hävda att temperaturer i lokalerna måste över 500° C. Bolaget har i sin tillståndsansökan enligt miljöbalken via ÅF upprättat en rapport "Brand i lager av Divinycell den 19 april 2006". I denna utredning påpekas att Divinycell inte är självbrinnande under 225° C. En brand inomhus kan i sig medföra att ett rökgaslager bildas med temperaturer som i sin tur påverkar materialet och att detta pyrolyseras via återstrålning från ett varmt rökgaslager. Det ska även påpekas att brandgaser i sig självt är brännbara vid rätt koncentration och temperatur och därmed kan påverka ett brandförlopp utan att själva materialet brinner. Brand kan uppstå i annat än själva materialet som byggnad, maskiner, inredning, emballage etc. och där även medverka till att materialet påverkas.

DIAB AB vidhåller sin inställning och tillägger följande.

DIAB AB ifrågasätter AZDN-informationens riktighet i MSB:s informationskälla RIB som bl.a. länsstyrelsen använder. Uppgifterna är till stor del generella för självreaktiva ämnen och inte representativa för AZDN. Uppgiften i RIB om att AZDN har en termisk tändpunkt på 64° C är inte korrekt. Termisk tändpunkt ligger enligt uppgift på 300° C för ämnet. Däremot har AZDN en HLT 10h på 64° C, vilket innebär den temperatur vid vilken materialet har halverat sin "blåsmedels-effekt".

Detta har inget med brandegenskaper eller risk att göra. AZDN är inte enligt senast kända fakta, ”Mycket brandfarligt, Explosivt vid stöt, friktion, eld eller annan antändningsorsak,...” vid avsedd hantering. DIAB AB följer leverantörens hanteringsinstruktioner för AZDN. Bolaget anser att alla beslut och motiveringar ska grunda sig på kända fakta och uppgifter. RIB innehåller exempelvis gamla uppgifter om AZDN och generella uttalanden och självreaktiva ämnen. DIAB AB hanterar inte ämnen, med inneboende fara, i en omfattning som kan utgöra allvarlig risk för omgivningen.

Enligt LSO räcker det inte med att en anläggning utgör fara för människor och miljö för att klassas som anläggning enligt 2 kap. 4 § LSO, vilket länsstyrelsen skriver i motiveringen till sitt beslut. En anläggning måste innebära allvarlig risk för skada på människor eller miljö för att kunna klassas som farlig enligt 2 kap. 4 § LSO. Med allvarliga skador på människor bör (enligt SRVFS 2004:8) i detta sammanhang menas dödsfall eller svåra skador som kräver långvarig vård. Räddningstjänsten hänvisar till underlag som rör omgivningsrisker som inte avses med klassningen enligt 2 kap. 4 § LSO, farlig verksamhet. Risker och scenario som inte utgör allvarlig risk för dödsfall eller svårare skador på människor eller miljö saknar relevans i ärendet. Det saknas grund till att verksamheten utgör en allvarlig risk för dödsfall eller svårare skador på människor eller miljö. Bolaget har en nödlägesberedskap som väl motsvarar riskbilden internt och externt. DIAB AB har ansökt om att inte omfattas av klassning enligt 2 kap. 4 § LSO. Bolaget anser att verksamheten bör bedömas utifrån den definition som LSO avser.

Laholms kommun genom räddningstjänsten tillägger följande.

Bedömningen av om bolaget ska omfattas av kravet enligt 2 kap. 4 § LSO bör inte göras enbart utifrån frågan om bolaget hanterar AZDN. De brandbelastningsberäkningar med tillhörande PM som DIAB AB åberopar är nya beräkningar för bolagets lokaler som är framtagna med an-

ledning av räddningstjänstens yttrande gällande brandbelastning i mål vid Miljödomstolen avseende överklagat beslut angående villkor enligt miljöbalken om krav att omhänderta släckvatten. I PM:et finns en del felaktigheter. Under rubriken definition av brandbelastning finns en tabell hämtad ur brandskyddshandboken som beskriver brandbelastning i ett vanligt kontor. Vad som inte framgår av tabellen är att just värdena för kontor är det så kallade q_f -värdet dvs. brandbelastning/golvarea och inte q_o -värdet dvs. brandbelastning/omslutningsarea. De jämförelser som görs blir därför helt felaktiga med ett felaktigt resonemang kring vilken brandbelastning som råder i lokalerna.

Av det av bolaget återopade PM:et "Beräkning av brandbelastning" framgår att brandbelastningen i DIAB AB:s lokaler ligger runt $140 \text{ MJ/m}^2 - 150 \text{ MJ/m}^2$. En brandbelastning mellan $50 \text{ MJ/m}^2 - 400 \text{ MJ/m}^2$ är enligt brandskyddshandboken normalt för textilfabriker, snickerifabriker, sågverk och industrilokaler i allmänhet. Uppfattningen att brandbelastningen kan betraktas som mycket låg generellt delas inte av räddningstjänsten. Brandbelastningen är snarare att betrakta som belastningen i en normal industri. Vissa byggnader har dessutom väldigt hög brandbelastning medan vissa har lägre. Räddningstjänsten genomförde den 31 mars 2011 tillsyn på DIAB AB och kunde då konstatera att brandbelastningen minskat avsevärt i stora delar av lokalerna jämfört med hur det har sett ut tidigare. DIAB AB har genomfört ett stort förändringsarbete och kraftigt minskat den totala brandbelastningen i lokalerna, vilket räddningstjänsten anser mycket positivt.

DOMSKÄL

Fråga i målet är om DIAB AB:s verksamhet i Laholm är en sådan verksamhet som ska omfattas av bestämmelserna i 2 kap. 4 § LSO.

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Vid en anläggning där verksamheten innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön, är anläggningens ägare eller den som utövar verksamheten på anläggningen skyldig att i skälig omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom och i övrigt vidta nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa sådana skador. Den som utövar verksamheten är skyldig att analysera riskerna för sådana olyckor som anges i första stycket (2 kap. 4 § LSO).

Av förarbetena till LSO (prop. 2002/03:119 s. 54 f) framgår bl.a. följande. Bestämmelsen gäller samtliga anläggningar där den verksamhet som bedrivs innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön (prop. 1985/86:170 s. 86). Som exempel kan anges anläggningar där farliga ämnen produceras eller hanteras, depåer, terminaler och lager för sådana ämnen och rörledningssystem för farliga ämnen. Det är inte möjligt att i författningstexten mer exakt definiera vilka olika anläggningar som omfattas. Dessutom blir nya anläggningar aktuella på grund av ny teknik, nya farliga ämnen m.m. En bedömning får därför göras från fall till fall.

Av 2 kap. 3 § förordningen om skydd mot olyckor (2003:789) framgår att länsstyrelsen ska, efter samråd med kommunen, besluta vilka anläggningar som omfattas av ägarens eller verksamhetsutövarens skyldigheter enligt 2 kap. 4 § LSO.

I Statens räddningsverks allmänna råd och kommentarer om skyldigheter vid farlig verksamhet (SRVFS 2004:8) sägs i fråga om allvarliga skador på människor följande. Såväl fara för allvarliga skador på människor inom anläggningen som på människor som vistas utanför och i anläggningens omgivning bör beaktas. Med allvarliga skador på människor bör i detta sammanhang menas dödsfall eller svåra skador som kräver långvarig vård.

Vid bedömningen av om allvarliga skador på människor kan uppstå bör särskild hänsyn tas till om det i omgivningen finns känsliga verksamheter eller boendeformer, t.ex. barnomsorg, skolor, äldreboenden och vårdinrättningar. – I fråga om allvarliga skador på miljön sägs följande. Vid bedömningen av om allvarliga skador på miljön kan uppstå bör följande parametrar beaktas: 1.) ämnenas farlighet, vilken bestäms av deras kemiska och fysikaliska egenskaper, 2.) vilka mängder av farliga ämnen som hanteras, 3.) spridningsförutsättningarna, som exempelvis kan bero på markens egenskaper, grund- och ytvattnets rörelser samt de meteorologiska förhållandena, 4.) områdets känslighet och skyddsvärde.

Utredning i målet

Av en brandriskanalys avseende DIAB AB:s lokaler utförd av Fire Safety Design AB den 31 januari 2008 (reviderad den 28 augusti 2008) framgår bl.a. följande. DIAB AB:s verksamhet bedrivs på fastigheterna Linverket 1 och Linverket 2 i Sofiero industriområde öster om Laholms centrum. Linverket 1 ägs av DIAB AB medan Linverket 2 är ett industrihotell där DIAB AB, tillsammans med ett antal andra verksamheter, hyr lokaler, bl.a. finns där en bilverkstad och ett plåtslageri. Öster och söder om anläggningen finns ett industriområde. Cirka 150 meter norr om verksamheten rinner Lagan. Söder och väster om anläggningen finns bostäder. Närmsta bostad ligger cirka 100 meter från DIAB AB. Av en kartbild framgår att det finns skola, äldreboende/dagcenter, vårdcentral samt dagis söder och väster om DIAB AB:s verksamhet. DIAB AB tillverkar kärnmaterial för sandwichkonstruktioner och isolering. Större delen av produktionen består av PVC-baserad cellplast, kallad divinycell. Viss del av verksamheten utgörs av konfektionering av balsaträ.

Divinycell består av PVC (40-60%) och en polymer av aromisk polyurea/polyamid. Divinycell förekommer i verksamheten till större del som färdig produkt i form av skivor. Produkten är inte klassificerad som hälso-,

miljö-, eller brandfarlig. Vid en brand som resulterar i sönderfall av divinyll bildas dock hälso- och miljöfarliga ämnen, bl.a. bildas väteklorid (HCl) och vätecyanid (HCN)

Råvaror för framställning av divinyll är bland annat 2,2-Azobis Isobutyronitril (AZDN), Azodikarbonamid (ADC) och PVC-mjöl. AZDN är hälsoskadligt, explosivt och kan orsaka dammexplosioner. Vid brand i AZDN bildas bl.a. tetrametylsuccinonitril. ADC är hälsoskadligt och kan orsaka dammexplosioner. Dessa ämnen hanteras i klassade utrymmen.

Verksamheten på DIAB AB är av karaktären "industri" och möjliga tändkällor är bland annat varmgång i maskiner, elektriska fel, statisk elektricitet och anlagd brand. Utöver de egna riskerna kan DIAB AB påverkas om en brand uppstår i någon av de verksamheter som angränsar till bolagets lokaler på Linverket 2. Ett antal brandprovningar är utförda för Divinyll. Materialet är svårantändligt och produkten börjar sönderfalla först då temperaturen i lokalen överstiger 200-300° C. För att en sådan temperatur ska uppnås krävs en större brand i lokalen. Materialet klassas dessutom som i princip självsläckande då det har ett Oxygen Index på 28,8%. När divinyll sönderfaller vid en brand bildas giftiga gaser (HCl och HCN). Efter 15 minuters brand kan kritiska nivåer av brandgas uppnås och efter 25 minuter är branden så utvecklad att halterna kan bli höga mer än hundra meter från branden.

Även när PVC sönderfaller bildas HCl. De mängder som bildas är direkt beroende av mängden PVC som sönderfaller. De förhållanden som råder efter tio minuters brand medför att kritiska nivåer kan uppnås kring anläggningen. Efter 15 minuter är branden så utvecklad att halterna kan bli höga flera hundra meter från branden. AZDN och ADC används som tillsatämnen vid tillverkningen av divinyll. De är båda ämnen som har farliga egenskaper relaterade till brand- och explosionsrisker. AZDN sönderfaller vid uppvärmning och SADT-temperaturen är cirka 50° C. Detta in-

nebär att originalförpackad AZDN kommer att sönderfalla i en sönderfallsreaktion inom sju dagar från det att materialet uppnår temperaturen 50° C. Vid sönderfallet bildas bl.a. Tetrametylsuccinonitril som är mycket giftigt. AZDN antänds även lätt vid kontakt med flammor eller elektriska gnistor/urladdningar och dessutom finns det ri

Hantering av ADC medför risk för dammexplosion, risk för explosion vid uppvärmning över 90° C och att giftiga och antändningsbara brandgaser, bl.a. kvävgas, ammoniak, kolmonoxid och koldioxid, kan bildas vid brand i ämnet. Temperatur för termiskt sönderfall anges vara >200° C. En dammexplosion kan uppstå endast om det i en explosiv atmosfär där syre finns närvarande tillförs en tändkälla

Explosiv atmosfär förekommer på flera ställen i DIAB AB:s hantering av AZDN och ADC. Anläggningen har dock förändrats och håller på att förändras ytterligare. I huvudsak bör de pågående förändringarna minska förekomsten av explosiv atmosfär i anläggningen eftersom den öppna pulverhanteringen kommer att minska, men det kommer fortsatt att förekomma explosiv atmosfär i delar av lokalerna. En dammexplosion kan få allvarliga konsekvenser, men främst för de personer som arbetar i anläggningen. En sådan explosion i DIAB AB:s lokaler bedöms inte i sig själv kunna ge upphov till påverkan på personer som vistas utanför anläggningen. Däremot kan en dammexplosion ge upphov till en brand som kan få konsekvenser för omgivningen. En större brand på DIAB AB:s anläggning skulle kunna få konsekvenser för personer i närområdet. Sannolikheten för en sådan brand bedöms vara mycket liten, men ingen kvantifiering avseende sannolikheten är gjord.

Förvaltningsrättens bedömning

Enligt den brandriskanalys som Fire Safety Design AB gjort förekommer explosiv atmosfär på flera ställen i bolagets hantering av AZDN och ADC.

Anläggningen har dock enligt analysen förändrats samt håller på att förändras ytterligare och förändringarna kommer att minska förekomsten av explosiv atmosfär i anläggningen, men det kommer fortsatt att förekomma explosiv atmosfär i delar av lokalerna. Av brandriskanalysen framgår vidare att en dammexplosion kan få allvarliga konsekvenser främst för de personer som arbetar i anläggningen, men bedöms inte kunna i sig självt kunna påverka personer som vistas utanför anläggningen. En dammexplosion kan däremot, enligt analysen, ge upphov till en brand som kan få konsekvenser för personer i omgivningen och en större brand kan få konsekvenser för personer i närområdet. Enligt riskanalysen är dock sannolikheten för en större brand mycket liten. Möjliga tändkällor för en brand i bolagets verksamhet är, enligt riskanalysen, varmgång av maskiner, elektriska fel, statisk elektricitet, anlagd brand samt brand i någon av de verksamheter som angränsar till bolagets lokaler.

Av utredningen i målet framgår att det fortsatt föreligger risk för att en dammexplosion ska uppstå i delar av anläggningen med allvarliga konsekvenser för personer som arbetar där som följd. Vidare framgår att risken för att en större brand ska uppstå i bolagets anläggning inte kan uteslutas. En sådan brand skulle enligt vad som framgår av brandriskanalysen avseende bolagets lokaler få konsekvenser för personer i närområdet. Vid en sådan brand föreligger också risker för miljön genom påverkan av släckvatten från brandbekämpning samt genom luftförorening.

Enligt förvaltningsrätten har bolaget inte gjort sannolikt att risken för att sådana ovan nämnda allvarliga olyckor ska inträffa är så liten att det inte motiverar att bolagets verksamhet omfattas av bestämmelsen i 2 kap. 4 § LSO. Förvaltningsrätten finner därför att den verksamhet som bolaget bedriver i Laholms kommun är en sådan verksamhet som avses i nämnda bestämmelse. Skäl att ändra länsstyrelsens beslut föreligger därför inte. Överklagandet ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B)

Anna Fredricson Svensson

Rådman

I avgörandet har även deltagit nämndemännen Sonny Persson, Lennart
Andrén och Inger Ulfstedt Fjellsson.

Föredragande i målet har varit föredraganden Lennart Backman.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.